

Doba informácií – jej úskalia a výzvy

Na ceste za poznaním sa ľudstvo ešte nikdy neocitlo na križovatkách, kde sa kríži snaha informácie mať len pre seba so snahou o ich čo najširšiu výmenu. Filozofia starých utajených rodinných receptov, čo zabezpečovalo prosperitu majiteľov tajomstva, je preč. Pokrok nastáva v spolupráci, vo výmene informácií a schopnosti ich využívaní. Mení sa filozofia práce s informáciou. Informácia slúži ako tovar, ako nástroj, ako surovina či medziprodukt pre výrobu ďalších informácií. Informácia sa stáva zdrojom prosperity. Našu éru by sme mohli označiť ako „doba informácií“. Informácie majú špecifické vlastnosti. Najcennejšie sú informácie, ktoré prichádzajú určitý čas predtým, ako ich nevyhnutne potrebujeme k životu, informácie, ktoré prichádzajú čo len trochu oneskorene, sú bezcenné. Každá informácia nesie aj potenciálny obsah, ktorý sa zhodnocuje až v kontexte s inými. Práve tu sa otvára úloha vedeckých a odborných časopisov, ktoré poskytujú nové – doplnkové informácie pre užívateľov v rámci celého informačného systému.

Tvorca aj užívateľ vedeckých informácií sa musia posunúť nie do súčasnosti (klasické byť na pulze dňa), ale do budúcnosti. Vedieť dnes, čo bude nevyhnutné zajtra, znamená výhodu. Pre lekára i pre pacienta. Na druhej strane síce dnes možno za pár minút všetko „vygooglovať“ doma. Ale takto nemožno prežiť skúsenosť! Možno spoznať, ale nemožno získať zručnosť. Je potrebné uviesť si, že štúdium medicíny – a je jedno či pregraduálnej alebo postgraduálnej – je stále veda a umenie, je encyklopédia vedomostí a plejáda zručností. Dodnes si spomínam na mladých študentov, ako vo voľnom čase a z vlastnej iniciatívy vytvárali v operačke ústavu modely chorôb u experimentálnych zvierat. Dnes sú výborní chirurgovia. Ale dnešný medik už túto možnosť nemá, zo zákona nesmie mať... Študenti sú zručnejší na internete ako ich učítelia, ale praktické zručnosti učiteľov získajú príliš neskoro.

Dnes sa otvárajú informačné diaľnice do celého sveta. Naše pracoviská sú spojené s najlepšimi pracoviskami sveta niekoľkými kliknutiami do počítača. Najnovšie výsledky máme priamo pred sebou. Dokážeme však s nimi pracovať? Sme pripravení dobehnúť ich myšlienkové pochody? Dokážeme využiť klenotnicu nápadov z Medline, PubMed, ISI Web of Knowledge a ďalších prameňov? Máme – alebo budeme mať – technologické zázemie pre túto ponúkanú možnosť? Vzniká množstvo otázok, ktoré však majú jednu odpoveď – musíme. Informačné „zjednotenie“ sveta môže viesť k strate našej identity, ak si ju nedokážeme obhájiť alebo naopak dovolí nám získať suverénnu vlastnú identitu vo svete. Skutočné bohatstvo predstavuje „know-how“. Dnes sa toto bohatstvo neháji ostnatými drôťmi. Myšlienky a poznatky sa prezentujú na svetových fórach, cena je daná impact factorom a počtom SCI citácií. Nová identita je daná charakteristikou našej doby. A to je vláda informácií. Ale aj „doba informácií“, ktorá možno odíde do minulosti ako historické obdobie „doby železnej“ či „kamennej“, prináša logicky problémy, ktoré vyplývajú z nej samej. Problémom malých krajín je „výpredaj“ inteligencie. Kvalitu nahrádza záplava informácií, ktorých validita a použiteľnosť sú problematické. Na počudovanie pochybné informácie sú cenným tovarom masmédií. Medicína patrí k odborom, ktoré si musia udržať vysokú spoľahlivosť informácií. Úloha vedeckých a odborných časopisov je v tejto snahe nezastupiteľná.

doc. MUDr. Marián Bernadič, CSc.

člen redakčnej rady odborného časopisu VASKULÁRNA MEDICÍNA
marian.bernadic@fmed.uniba.sk

Via Practica

Ročník 8, 2011, číslo 5, vychádza 6-krát ročne

Vychádza v spolupráci s:

- Slovenská spoločnosť všeobecného praktického lekárstva SLS
- Slovenská asociácia aterosklerózy

Predseda redakčnej rady:

MUDr. Ľuboš Drgoňa, CSc.

Redakčná rada:

doc. MUDr. Viliam Dobiáš, CSc.
MUDr. Ľubomíra Fábryová, PhD.
doc. MUDr. Štefan Farský, CSc., FESC
prof. MUDr. Ján Gajdošík, PhD.
prof. MUDr. Vasil Hricák, PhD., FESC
doc. MUDr. Martin Hrubisko, PhD.
MUDr. Jozef Jakuš
MUDr. Eva Jurgová, PhD.
JUDr. MUDr. Peter Kováč, PhD.
MUDr. Peter Lipták
MUDr. Eva Máderová, CSc.
MUDr. Peter Marko, MPH
prof. MUDr. Peter Mitro, PhD.
MUDr. Imrich Mucska
prof. MUDr. Juraj Payer, CSc.
MUDr. Darina Sedláková, MPH
MUDr. Júlia Stracenská
doc. MUDr. Peter Špalek, CSc.

Kontrola autodidaktických testov:

MUDr. Jozef Kalužay, PhD.

Vydavateľ:

SOLEN, s.r.o., Bratislava

SOLEN
MEDICAL EDUCATION

Adresa redakcie:

SOLEN, s.r.o., Lovinského 16, 811 04 Bratislava
tel.: 02/5465 1386, fax.: 02/5465 1384
redakcia@solen.sk, www.solen.sk

Redaktorka časopisu:

Magdaléna Žiaková, 02/5465 1380, 0911 904 599,
ziakova@solen.sk

Šéfredaktor vydavateľstva:

Mgr. Roman Jazudek, jazudek@solen.sk

Grafická úprava, sadzba:

4P HOME DTP – Danka Pohodlová, Bratislava,
0903 970 680, pdanka@chello.sk

Obchodné oddelenie:

Renáta Kajanovičová, 02/54650647
kajanovicova@solen.sk

Predplatné na rok 2011:

Cena predplatného za 6 čísel na rok 2011 je 18 € (542,27 Sk, konverzný kurz 30,126 SKK/1 EUR). Časopis si môžete objednať na www.solen.sk, e-mailom: predplatne@solen.sk, faxom: 02/ 5465 1384, tel.: 02/5465 0649.

Všetky publikované články prechádzajú recenziou.

Registrácia MK SR pod číslom EV 3578/09

ISSN 1336-4790

Časopis je indexovaný v Bibliographia Medica Slovaca (BMS). Citácie sú spracované v CiBaMed.

Citačný index: Via pract.

Vydavateľstvo SOLEN, s.r.o., má výhradné právo na preberanie a publikáciu článkov z časopisov Interní medicína pro praxi a ďalších časopisov vydavateľstva SOLEN, s.r.o., ČR. Akákoľvek časť obsahu alebo článku nesmie byť kopírovaná alebo inak rozmnožovaná s cieľom ďalšieho šírenia akýmkoľvek spôsobom a v akejkoľvek forme bez písomného súhlasu vydavateľstva SOLEN, s.r.o., ako vlastníka autorských práv.

Vydavateľ nenesie zodpovednosť za údaje a názory autorov jednotlivých článkov či inzerátov.